

Republika Hrvatska
Županijski sud u Rijeci
Žrtava fašizma 7
51000 Rijeka

ODVJETNIČKO DRUŠTVO
PLANINIĆ, ŠOLJIĆ
I PARTNERI d.o.o.

29 -08- 2019

PRIMLJENO

Poslovni broj GŽ-1860/2017-2

U IME REPUBLIKE HRVATSKE
PRESUDA

Županijski sud u Rijeci, OIB 22883124500, po sucu Mileni Vukelić Margan, kao sucu pojedincu, u pravnoj stvari tužiteljice Željke Markić iz Zagreba, [REDACTED] OIB [REDACTED] zastupane po punomoćniku Domagoju Šoljiću, odvjetniku u Zagrebu, protiv tuženika Večernji list d.o.o. iz Zagreba, Oreškovićeve 6 H/1, OIB 92276133102, zastupanog po punomoćniku Hrvoju Ladanu, odvjetniku u Zagrebu, radi naknade štete, odlučujući o žalbama stranaka podnesenim protiv presude Općinskog suda u Novom Zagrebu poslovni broj 9 Pn-203/2016-13 od 23. svibnja 2017., 15. srpnja 2019.,

presudio je

1. Odbija se kao neosnovana žalba tužiteljice i potvrđuje presuda Općinskog suda u Novom Zagrebu poslovni broj 9 Pn-203/2016-13 od 23. svibnja 2017. u točki II. izreke.
2. Odbija se kao neosnovana žalba tuženika i potvrđuje presuda Općinskog suda u Novom Zagrebu poslovni broj 9 Pn-203/2016-13 od 23. svibnja 2017. u točkama I. i III. izreke.

Obrazloženje

Presudom suda prvog stupnja u točki I. izreke je naloženo tuženiku isplatiti tužiteljici iznos od 15.000,00 kn sa zateznom kamatom od 15. rujna 2016. do isplate i nadoknaditi joj parnični trošak u iznosu od 3.140,62 kn sa zateznom kamatom od 23. svibnja 2017. do isplate u roku od 15 dana. U točki II. izreke je odbijen tužbeni zahtjev tužiteljice radi isplate iznosa od 25.000,00 kn sa zateznom kamatom te zahtjev za naknadu parničnog troška u iznosu od 8.359,38 kn sa zateznom kamatom, dok je u točki III. izreke odbijen zahtjev tuženika za nadoknadu troška parničnog postupka.

Protiv presude su žalbu podnijele obje stranke, tužiteljica pobijajući presudu u odbijajućem dijelu zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava, a tuženik u dosuđujućem dijelu te odluci o parničnom trošku,

pozivajući se na sve žalbene razloge propisane odredbom čl. 353. st. 1. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“ broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 28/13 i 89/14 – dalje: ZPP).

Tužiteljica u žalbi navodi da je sud prvog stupnja propustio cijeniti sve okolnosti konkretnog slučaja, posebice nakladu i nastojanje nakladnika da drugim sredstvima naknadi učinjenu štetu. Pritom ukazuje na primjenu odredbe čl. 1100. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“ broj 35/05, 41/08, 125/11 – dalje: ZOO) te ističe da je jedan od kriterija za odluku o visini pravične novčane naknade čitanost Večernjeg lista, dnevnika u kojemu je objavljena sporna informacija u trenutku objave informacije. Tvrdi da je članak imao za cilj povrijediti njezin ugled, dostojanstvo i čast i to kao osobe koja u okviru civilnog društva propagira pravo na život od začeca, da autor članka, Milan Ivkošić nije provjerio istinitost ranijih napisa objavljenih o tužiteljici pa da negativno komentiranje osobe i rada tužiteljice predstavlja namjerno iznošenje neprovjerenih i neutemeljenih informacija s ciljem omalovažavanja, budući da čitateljima sugerira zaključak o nemoralnosti, nedosljednosti i sumnjivom poslovanju tužiteljice. Navodi da je naklada Večernjeg lista iznosila 62 019 primjeraka, pri čemu taj list predstavlja vodeći tiskani medij u Republici Hrvatskoj, ima 10 izdanja za Hrvatsku, jedno za BIH i jedno međunarodno, da je tužiteljica javno istaknuta i prepoznatljiva osoba, predsjednica udruge U ime obitelji u okviru koje zagovora pravo na život, brak kao zajednicu žene i muškarca i sl. pa reći za nekoga neistinu da prodaje kontracepcijske pilule, a taj zagovara pravo na život djece od začeca, je krajnje zlonamjerno prikazivanje tužiteljice. Tvrdi da su zbog članka tuženika bili izloženi neugodnostima i ona i članovi njezine obitelji. Stoga smatra da je dosuđena novčana naknada preniska i neprimjerena s obzirom na povrijeđena prava i nanesenu štetu.

Predlaže stoga preinačiti u pobijanom dijelu presudu i prihvatiti tužbeni zahtjev u cijelosti, podredno presudu u tom dijelu ukinuti i predmet vratiti istom sudu na ponovno suđenje, sve uz nadoknadu troška žalbenog postupka.

Tuženik u žalbi ukazuje na postojanje bitne postupovne povrede iz čl. 354. st. 2. toč. 11. ZPP-a, jer da u presudi nisu navedeni razlozi o odlučnim činjenicama te povrede iz čl. 354. st. 2. toč. 14. ZPP-a jer da tužba nije odbačena kao nedopuštena, a trebala je biti, budući da tužiteljica prije podnošenja tužbe nije postupila u skladu s odredbom čl. 22. st. 2. Zakona o medijima („Narodne novine“ broj 59/04). Navodi da je zahtjev za objavu ispravka informacije podnio odvjetnik koji se nije legitimirao ispravnom punomoći. Smatra da je pogrešno utvrđenje suda da je na strani tužiteljice nastala neimovinska šteta koja opravdava dosuđivanje novčane naknade na ime reparacije te da je pogrešno utvrđeno činjenično stanje glede primjene odredbe čl. 21. st. 4. Zakona o medijima. Navodi da je novinar koji je objavio članak kolumnist te da se od njega ne može očekivati da pored tekstova članka koji su ranije objavljeni u drugim medijima, dodatno preispituje informacije dostupne u javnom prostoru. Ističe da ima pravo na slobodu izražavanja, slobodu mišljenja te primanja i širenja informacija bez miješanja javne vlasti, koje stajalište je izrazio i Europski sud za ljudska prava u primjeni Konvencije o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda u presudama Axel Springer AG protiv Njemačke te A.B. protiv Švicarske. Naglašava da se informacije koje je objavio odnose ne tužiteljčinu javnu funkciju i javno djelovanje kroz civilnu udrugu, da je tužiteljica osoba koja sama zaziva pažnju medija, a da u postupku uopće nije utvrđena ni objektivna niti subjektivna podobnost sporne informacije da prouzroči štetu. Tužiteljica da je na te okolnosti ponudila samo dokaz vlastitim saslušanjem, što da nije u skladu s odredbama ZPP-a pa zaključuje da ne postoji niti jedan dokaz koji bi potvrdio navode tužbe o povredi prava osobnosti tužiteljice. Nadalje ističe da je u konkretnom slučaju konzumirano i pravo na objavu isprike što da čini

postupak za naknadu štete suvišnim, budući da je Večernji list objavio ispriku novinara Milana Ivkošića 29. travnja 2017.

Tuženik osporava i zakonitost odluke o parničnom trošku, uz obrazloženje da je tužiteljica djelomično uspjela u sporu, da u slučaju djelomičnog uspjeha u sporu treba uzeti u obzir i uspjeh tuženika u parnici te nakon prijeboga troškova utvrditi koja stranka je dužna i u kojem iznosu naknaditi protivnoj strani trošak.

Predlaže pobijanu presudu ukinuti i odbaciti tužbu kao nedopuštenu, podredno presudu preinačiti i odbiti tužbeni zahtjev, sve uz nadoknadu troška prvostupanjskog i žalbenog postupka.

Žalbe stranaka nisu osnovane.

U donošenju pobijane presude nije počinjena neka od bitnih postupovnih povreda iz čl. 365. st. 2. ZPP-a, na koje povrede ovaj sud pazi po službenoj dužnosti pa tako ni povrede na koje ukazuje tuženik u žalbi, jer su razlozi presude potpuni i jasni, u njima nema proturječja te je presudu moguće ispitati. Nije počinjena ni povreda postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 14. ZPP-a jer se prije podnošenja tužbe sudu, tužiteljica obratila nakladniku radi objavljivanja ispravka sporne informacije, u skladu s odredbom čl. 22. st. 2. Zakona o medijima.

U tom dijelu valja istaći da je tužba sudu podnesena 16. rujna 2016., dok je zahtjev za objavom ispravka informacije podnesen 20. lipnja 2016., o čemu je priložena odgovarajuća dokumentacija. Prema odredbi čl. 22. st. 2. Zakona o medijima pravo na tužbu za naknadu nematerijalne štete sukladno općim propisima obveznog prava ima osoba koja je prethodno zatražila od nakladnika objavljivanje ispravka sporne informacije odnosno isprike nakladnika kada ispravak nije moguć. Stoga valja zaključiti da je u nazočnom slučaju ostvarena procesna pretpostavka za podnošenje tužbe za naknadu neimovinske štete, pri čemu je nesumnjivo utvrđeno da je punomoćnik tužiteljice podnio zahtjev u skladu s ovlaštenjima tužiteljice pa tuženik bez osnove ponavlja tvrdnje o suprotnom.

Prema stajalištu ovog suda, sud prvog stupnja je pravilno primijenio mjerodavno materijalno pravo kada je zauzeo stajalište da okolnosti slučaja opravdavaju dosuditi tužiteljici pravičnu novčanu naknadu zbog povrede prava osobnosti, u skladu s odredbom čl. 21. Zakona o medijima i čl. 1100. ZOO-a, a pri utvrđivanju visine naknade su ocijenjene sve relevantne okolnosti koje utječu na visinu štete pa stranke bez osnove ukazuju na prenisuku, odnosno previsoku naknadu koja je dosuđena tužiteljici.

Naime, kako to pravilno utvrđuje sud prvog stupnja, novinar tuženika Milan Ivkošić je autor članka u kojemu je bez provjere istinitosti navoda, komentirao članak objavljen u drugom dnevnom listu iznoseći pritom, između ostalog, tvrdnju da se tužiteljica obogatila zahvaljujući crkvi te da zarađuje milijune u poslu s kontracepcijskim pilulama pri čemu je u podnaslovu kolumne tužiteljicu nazvao "tajkunkom".

U postupku je utvrđeno da je autor članka ove činjenice komentirao na temelju ranijih medijskih napisa objavljenih o tužiteljici, ne provjeravajući istinitost navedenih informacija. Također je utvrđeno da je tužiteljica aktivna u okviru institucija civilnog društva (udruga U ime obitelji) te propagira pravo na život od samog začeća. Pravilno je sud prvog stupnja ocijenio da se objavljivanjem članka u kojemu se tužiteljica, koja javno zagovara društvene

vrijednosti kao što su pravo na život od začeca, prikazuje kao osoba koja zgrče novac u poslu s kontracepcijskim pilulama, čitateljima sugeriraju krajnje negativne osobine tužiteljice kao što su nemoralnost i licemjerje. Prema odredbi čl. 19. ZOO svaka fizička i pravna osoba ima pravo na zaštitu svojih prava osobnosti pod pretpostavkama utvrđenim Zakonom (stavak 1.). Pod pravima osobnosti razumijevaju se prava na život, tjelesno i duševno zdravlje, ugled, čast, dostojanstvo, ime, privatnost osobnog i obiteljskog života, slobodu i dr. (stavak 2).

Objavom prijepornog članka tužiteljici je nesumnjivo povrijeđeno pravo osobnosti i to pravo na ugled, čast i dostojanstvo pa tužiteljici pripada pravo na naknadu neimovinske štete pri čemu u nazočnom slučaju ne postoje razlozi za ekskulpaciju nakladnika, koji su propisani odredbom čl. 21. st. 4. Zakona o medijima.

Glede visine dosuđene naknade, sud prvog stupnja je vodio računa o svim okolnostima konkretnog slučaja, o jačini povredom izazvanih duševnih boli, ali i cilju kojemu služi naknada, pri čemu valja naglasiti da tuženik nije pristao umanjiti štetu objavom ispravka informacije, štoviše bez ikakvog opravdanog razloga je odbio objaviti ispravak prema zahtjevu tužiteljice, čime je pokazao upornost u namjeri nanošenja štete.

Na žalbene navode tužiteljice valja odgovoriti da okolnosti konkretnog slučaja ne pružaju osnove za utvrđivanje naknade neimovinske štete u iznosu višem od dosuđenog. Naime, kako je tužiteljica u iskazu navela, prije objave prijepornog članka je objavljeno nekoliko članaka u drugim tiskovinama u kojima su iznesene činjenice koje se komentiraju u prijepornom članku. Tužiteljica je imala prilike demantirati te napise te je, prema iskazu to i učinila, što svakako ne može osloboditi tuženika odgovornosti za štetu, ali istovremeno ne pruža osnovu za utvrđivanje visine štete u većem iznosu. Pozivanje na sudsku praksu koja se odnosi na primjenu Zakona o javnom priopćavanju („Narodne novine“ broj 83/96, 105/97, 143/98, 20/00, 96/01, i 69/03) nije primjenjivo na ovaj slučaj na koji se primjenjuju odredbe Zakona o medijima kao propisa koji je bio na snazi u vrijeme nastanka štete, a koji propis, glede kriterija koji utječu na naknadu štete, upućuje na opće propise obveznog prava dakle na odredbe ZOO.

Na žalbene navode tuženika valja odgovoriti da isprika koju je autor članka objavio u svrhu realizacije nagodbe sklopljene u kaznenom postupku kojeg je tužiteljica pokrenula protiv novinara, s obzirom na činjenicu da je objavljena 25. travnja 2017., dakle 10 mjeseci nakon objave prijepornog članka, nema značenje popravljjanja štete, koja bi bila zasigurno manja da je glavni urednik odmah postupio po zahtjevu tužiteljice i objavio ispravak informacije. Konačno ne radi se o isprici nakladnika u smislu odredbe čl. 22. st. 1. Zakona o medijima koja bi mogla biti od utjecaja na odluku suda.

Točni su navodi tuženika o pravu medija na slobodu koja obuhvaća slobodu izražavanja mišljenja te slobodu prikupljanja informacija u cilju informiranja javnosti (članka 3. Zakona o medijima), međutim ta sloboda je ograničena time što se pri objavi informacija mora štiti ljudska osobnost, privatnost i dostojanstvo. Tuženik, očigledno, pri objavi prijeporne informacije nije poštivao takva ograničenja te nije vodio računa o zaštiti, ugleda i dostojanstva tužiteljice pa tužiteljici pripada pravo na naknadu štete u dosuđenom iznosu.

Pravilna je i odluka o parničnom trošku. Iako je tužiteljica djelomično uspjela u sporu imajući u vidu visinu dosuđene naknade, njezin zahtjev je u osnovi prihvaćen, budući da je utvrđeno da tužiteljici pripada pravo na naknadu neimovinske štete. Tužiteljici je parnični trošak dosuđen srazmjerno uspjehu u sporu, što znači da joj trošak nije priznat u cijelosti pa bi

dodatno priznavanje troška tuženiku predstavljalo dvostruko umanjenje troška koji pripada tužiteljici što nije u skladu s odredbom čl. 154. st. 2. ZPP-a. Još valja dodati da je nagrada za zastupanje odvjetnika prema Tarifi o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika („Narodne novine“ broj 142/12, 103/14, 118/14 i 107/15 – dalje: Tarifa) jednaka za svaku pojedinu radnju odvjetnika i kada je vrijednost predmeta spora 15.000,00 kn (dosuđeni iznos) i kada je vrijednost predmeta spora 40.000,00 kn (utuženi iznos) pa tim više ne bi bilo opravdano o trošku odlučiti na način kako to sugerira tuženik u žalbi.

Zbog izloženog je valjalo žalbe stranaka odbiti i presudu suda prvog stupnja potvrditi na temelju odredbe čl. 368. st. 1. ZPP-a.

U Rijeci 15. srpnja 2019.

Sutkinja

Milena Vukelić - Margan v.r.

Za točnost otpavka – ovlašteni službenik
Ivana Štimac